

Smot – Mózes megszületik

Smot Hetiszakasz tartalma שמות

A Smot szakaszában – az Exodusban, Mózes második könyvében (2Mózes 1:1–6:1.) – kezdődik az Egyiptomban lezajlott zsidóüldözés, ami Mózes küldetésével, a Tízcsapással és a csodálatos kiszabadulással végződik. Mózes születése után a Fáraó házában nevelkedik, majd emigrálni kényszerül, s Midjában telepedik le, ahol elveszi Jitró egyik lányát és örzi nyáját. A szakasz végén jön Mózes, és közli a zsidókkal: Isten küldte őt kiszabadításukra. Azonban a kényszermunkától elfásult nép nem hisz neki.

Izrael gyermekei gyorsan szaporodnak Egyiptomban. Növekvő számuk megrémíti a hatalmon lévő fáraót, aki rabszolgaságba veti őket, és megparancsolja a héber bábnak, Sifrának és Puának, hogy minden fiú újszülöttet azonnal öljenek meg. Miután azok nem teljesítik parancsát, a fáraó megparancsolja népének, hogy minden héber fiú csecsemőt vessenek a folyóba. – 2Mózes 1.

Jochevednek, Lévi leányának és Ámrám-nak fia születik. Az újszülöttet egy kosárban a folyó vizére helyezik, Mirjám, a fiúcska nővére pedig a távolból figyeli. A fáraó lánya felfedezi a kosárban a fiút, kihúzza a vízből, elnevezi Mózesnek, és fiaként neveli fel. – 2Mózes 2:1–10.

Az ifjú Mózes egy nap elhagyja a palotát, és tudomást szerez testvéreinek küzdelmes életéről. Megpillant egy hébert ütlegelő egyiptomi férfit, és megöli az egyiptomit. Másnap két civakodó zsidót pillant meg, és amikor megdorgálja őket, azok kérdőre vonják azért, amit az előző napon tett. Mózes látván, hogy tette kitudódott, elmenekül

Midjába. Ott védelmére kel Jitró leányainak, egyiküket – Cipórát – feleségül veszi, és apósa nyájainak pásztora lesz. – 2Mózes 2:11–3:1.

Isten megjelenik Mózesnek egy égő csipkebokorban a Szináj lábánál, és utasítja, hogy menjen el a fáraóhoz és követelje: „Engedd el népemet, hogy szolgálhassák Őt!” Isten kinevezi Mózes testvérét, Áront, Mózes szóvivőjének. Úton Egyiptom felé, Mózes körülmetéli fiait. Egyiptomban a nép hisz nekik; de a fáraó nem hajlandó elengedni őket, sőt még jobban megnöveli Izrael szenvedéseit. – 2Mózes 3:2–5:21.

Mózes visszatér Istenhez, hogy tiltakozzék: „Uram, miért tettél rosszat ezzel a néppel?” Isten ígéretet tesz, hogy közel már a szabadulás órája. – 2Mózes 5:22–6:1.

שבת שלום

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FÜVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Chaim Shaul Glitzenstein: Az égő tuskébokor – Mi történt valójában

Tüske. Általában igen kellemetlen. **Vajon hogyan hozhat hasznot?** A **Smot** könyv elején egy csodálatos történetet olvashatunk, melynek főhőse... egy **sivatagi tuskés bokor, mely lángokban áll**, de nem ég. Jól gondoljátok, ez a híres égő **csipkebokor**. Aminek héber neve **Haszená Haboár**, és ismerős ugye a név, **Szená**? Emlékeztet a **Szináj** hegy nevére. Sokan úgy tartják, hogy a hegy egyenesen a bokorról kapta a nevét.

Az évek során **Mózes** sok alkalommal beszélt a **Teremtővel**, amíg már a zsidó nép legnagyobb prófétájának nevezték. De ahogy a mondás tartja: Mindig van egy első alkalom. A csipkebokros kinyilatkoztatás volt az első, ami az írásokban szerepel.

A **Szináj hegy**, ami később a **Tóraadás** helye lesz, volt az, amit Isten kiválasztott, hogy megjelenjen Mózesnek. A szájhagyomány szerint a hegy már azelőtt is szent volt, és a madarak nem tudtak átrepülni felette. **Mózes** észrevette a madarak különös viselkedését, amikor a közelben vezette a nyáját, és egyedül felment a hegyre, ahol megtalálta a bokrot. A tuskés bokrot, melyből sok volt a sivatagos környéken, mégis kivételes volt. Lángokban állt, de nem égett el. A természet törvénye, miszerint az égés éghető anyagot igényel, amit a tűz az égés során elemészt, nem hatották meg ezt a bokrot, ebben a kivételes égési folyamatban. A **Midrás** szerint ennek a csodának a célja **Mózes** figyelmének felkeltése volt, aki erre a különleges jelenségre felfigyelt, és közeledett. Akkor aztán **Isten** megszólította, és levetette vele a cipőjét, tekintettel arra, hogy a hely szent. Aztán beszélt a **Teremtő Mózes**szel, és utasította, hogy vezesse ki a népét **Egyiptomból**.

Miért a bokor? A **Midrás** központi témája a bokor maga és a szimbolikája. Az, hogy miért éppen benne jelent meg az **Örökkévaló**? A bokor hátrányos helyzete (**alacsonyrendűsége**) adja az alapját a magyarázatoknak. Egyik szerint a bokor a nehéz egyiptomi száműzetésben élő zsidóságot szimbolizálja, ahol **Izrael** népe alacsonyrendű, hátrányos helyzetben van. És az, hogy **Isten** a bokorban jelenik meg, azt szimbolizálja, hogy az **Örökkévaló** a népével együtt van annak nehéz sorsában is, a száműzetésében is. Ez a párhuzam a bokor és a **gálut** közt rímeli arra, hogy az **Örökkévaló** ígéretet tesz **Mózes**nek, hogy ki fogja hozni a népet **Egyiptomból**. A másik értelmezés szerint a tűz jelenti a száműzetés nehézségeit, és az, hogy a bokor (**Izrael népe**) nem ég el benne, az mutatja, hogy túlélnek, és megmenekülnek a szörnyű **gálutból**. **Sneur Zálmen rabbi** szerint pedig az, hogy az első kinyilatkoztatás **Mózes**hez, és rajta keresztül a zsidókhoz, mint néphez, éppen a tuskés bokorban és nem egy virágzó fában történt azért olyan jelentős, mert a virágzó fák a zsidó bölcseket, nagy tóra tudósokat jelképezik. Az, hogy egy tuskés bokorban mutatkozott meg **Isten**, arra emlékeztet minket, hogy minden egyes zsidóban az **isteni lélek** van jelen, és minden zsidóban ott él a belső vágy, hogy Istenhez kapcsolódjon, és benne ég a tűz, mindegy, hogy tudós-e, vagy csak egyszerű ember, akár hátrányos helyzetű.

Az üzenet pedig a következő: Fedezzük fel magunkban és társainkban ezt az **Isteni lángot**, mert ott lobog mindenki bennünk, és keressük a kapcsolatot a **Teremtővel**, kapcsoljuk össze a bokrunkat (**mindennapi életünket**) a tűzünkkel (**az isteni parancsolatok betartásával**) Sok sikert ehhez a szép úthoz, mely kivezet a **gálutból**!

Rabbi Jonatan Sacks: Mózes kihívásai

Azt szoktam mondani, csak félig tréfából, hogy az a bizonyíték arra, hogy **Mózes** volt a **legnagyobb próféta**, hogy amikor **Isten megkérte** őt, hogy **vezesse a zsidó népet**, **négyszer is visszautasította: Ki vagyok én, hogy vezessem? Nem hisznek bennem. Nem vagyok a szavak embere. Kérlek, küldj valaki mást.**

Mintha **Mózes** háborzongató pontossággal tudta volna, hogy mire vállalkozik. Valahogy előre megérezte, hogy zsidónak lenni nehéz lehet, de zsidók vezetőjének lenni szinte lehetetlen.

Honnan tudta ezt Mózes? A válasz sok évvel ezelőtt, fiatalkorában rejlik. Akkor volt, amikor felnőve először ment ki a népéhez. Láta őket rabszolgasorban, nehéz munkára kényszerítve.

Láta, hogy egy egyiptomi megver egy hébert, aki az ő népéhez tartozott. **Közbelépett és megmentette az életét.** Másnap két héber harcát látta, és **ismét közbelépett.** Ezúttal a **férfi, akit megállított**, így szólt hozzá: „**Ki nevezett ki téged vezetőnknek és bíránknak?**”.

Figyeljük meg, hogy **Mózes** még csak nem is gondolt arra, hogy vezető legyen, és máris megkérdőjelezték a vezető szerepét. És ezek az első feljegyzett szavak, amelyeket egy zsidó társa mondott **Mózesnek.** Ez volt a jutalma, amiért előző nap megmentette egy izraelita életét.

És bár **Isten rábeszélte Mózes**t, vagy **megparancsolta neki**, hogy vezessen, ez soha nem szűnt meg nehéznek és gyakran demoralizálónak lenni. Mózesnek több mint negyven éven át kellett vezetnie egy olyan népcsoportot, amely hajlamos volt kritizálni a helyzetét, vétkezni és lázadni, és vitatkozni egymás között.

A hálátlanság megdöbbentő megnyilvánulásaként az izraeliták többször is panaszkodnak a **Sémot könyvében**, miután tanúi voltak Isten és az általa kijelölt vezető csodatételeinek. **Marahnál panaszkodnak**, hogy a víz keserű. Aztán agresszívebben fogalmazva tiltakoznak az élelem hiánya miatt (**"Bárcsak az Örökkévaló keze által haltunk volna meg Egyiptomban! Ott húsos fazekak körül ültünk, és annyi ételt ettünk, amennyit csak akartunk, de te kivezettél minket ebbe a sivatagba, hogy az egész gyülekezet éhen haljon"**). Később, **Refidimben** a víz hiánya miatt zúgolódnak, ami arra készteti **Mózes**t, hogy azt mondja **Istennek**: „**Mit csináljak ezzel a néppel? Már majdnem készek megkövezni engem!**

A **Dévárimban Mózes felidézi** azt az időt, amikor azt mondta **Istennek**: „**Hogyan viselhetném én magam a te gondjaidat, terheidet és vitáidat egyedül?**” (**5Mózes 1:12**). És aztán a **Behá'alotechában Mózes elszenvedi** azt, amit én gyakran érzelmi összeomlásnak neveztem:

Megkérdezte az Örökkévalót: „**Miért hoztad ezt a bajt szolgálóra? Mit tettem, amivel nem tetszettem Noked, hogy mindezeknek az embereknek a terhét rám raktad? Én fogantam meg mindezt a sok népet? Én szültem őket? Miért mondod nekem, hogy úgy hordozzam őket a karjaimon, ahogy a dajka hordozza a csecsemőt, arra a földre, amelyet esküvel ígértél őseiknek? . . . Nem tudom egyedül cipelni ezt a sok embert; a teher túl nehéz számomra. Ha így akarsz velem bánni, kérlek, csak rajta, ölj meg - ha kegyet**

Rabbi Jonatan Sacks: Mózes kihívásai

találtam a szemedben -, és ne hagyd, hogy a saját vesztemmel nézzek szembe. (4Mózes 11:11-15)

És ezt, ne felejtjük el, minden idők legnagyobb zsidó vezetője mondta. **Miért szinte lehetetlen a zsidókat vezetni?**

A választ a **Mózes vezetése elleni legnagyobb lázadó, Korach** adta meg. Hallgassátok meg figyelmesen, mit mondott ő és társai:

Egy csoportban jöttek **Mózes** és **Áron** ellen, és azt mondták nekik: „**Túl messzire mentetek! Az egész közösség szent, mindegyikük, és az Örökkévaló velük van. Miért állítjátok hát magatokat az Örökkévaló gyülekezete fölé?**” (4Mózes 16:3)

Korach indítékai helytelenek voltak. Úgy beszélt, mint egy demokrata, de amit akart, az egy önkényuralom volt. Ő maga akart vezető lenni. De szavaiban van egy utalás arra, hogy mi a tét.

A zsidók erős egyéniségek népe. „**Az egész közösség szent, mindegyikük**”. Mindig is azok voltak. Most is azok. Ez az erősségük és a gyengeségük. Voltak idők, amikor nehezükre esett **Istent** szolgálni. De biztosan nem szolgáltak volna senkinek sem kevesebbet. Ők voltak a „**merev nyakú**” emberek, és a merev nyakú emberek nehezen hajolnak meg.

A **próféták nem hajoltak meg a királyok előtt. Mordechai** nem hajolt volna meg **Hámán** előtt. A **makkabeusok** nem hajoltak meg a **görögök** előtt. **Utódaik** nem hajoltak meg a **rómaiak** előtt. A zsidók vadul individualisták. Ez időnként legyőzhetetlenné teszi őket. Ugyanakkor szinte kormányozhatatlanná is teszi őket, szinte lehetetlen őket vezetni.

Mózes is erre jött rá fiatal korában, amikor, amikor megpróbált segíteni népének, az első válaszuk az volt, hogy „**Ki nevezett ki téged vezetőnknek és bíránknak?**”. Ez az oka annak, amiért annyira vonakodott a vezetés kihívását elvállalni, és amiért négyszer is visszautasította.

A **brit** és az **amerikai zsidóságban** mostanában sok vita folyt arról, hogy legyen-e egy közös álláspont, **amely feltétel nélkül támogatja Izrael államát és kormányát**, vagy a nyilvános álláspontunknak tükröznie kell a mély különbségeket, amelyek ma a zsidók között léteznek, **Izraelen** belül vagy kívül.

Az én véleményem az, hogy **Izraelnek** szüksége van a támogatásunkra ebben a kritikus időszakban. De a lezajlott vita felesleges. A zsidók erős egyéniségek nemzete, akik - ritka történelmi kivételektől eltekintve - soha semmiben nem értettek egyet. Ez teszi őket vezethetetlenné; ez teszi őket legyőzhetetlenné is. A jó és a rossz hírek kéz a kézben járnak. **És ha ahogy mi hisszük - Isten minden hibája ellenére szerette és szereti ezt a népet, akkor mi tehetünk-e kevesebbet?**

GUT SÁBESZ

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FÜVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

MISNÉ TORÁ – A ZSIDÓ JOGTÁR

XLIII. RÉSZ

2. §. Mi szükség az őszinte megbánáshoz? Először a bűnt s azután még a gondolatát is el kell távolítani magunktól. Továbbá őszintén kell elhatározni, hogy többé soha nem követjük el: **„Hagyja el a gonosz az útját és a bűnös ember a gondolatát!”** Bánkódnunk kell a múlt miatt, hogy teljesítsük a **próféta szavát: „Megtérésem után meg is bántam bűneimet.”** Akkor a titkok ismerője Maga fogja tanúsítani igaz megbánásunkat, mert **„nem a kezünk alkotását fogjuk többé Istennek nevezni”**. Bűnvallomásunk élő szóval történjék. Ez vonatkozik a jövő magatartásunkra teendő fogadalomtételre is.

3. §. Aki csak szavakkal tesz bűnvallomást, de nem szívből tér meg, az olyan, mintha tisztátalan csúszómászót tartana a kezében, amíg tisztulási fürdőzését végzi. Amíg el nem dobja a kezéből, hiábavaló a tisztulásra törekvése. Csak az részesülhet tehát kegyelemben, **„aki a bűnét beismeri és el is hagyja”**. Élő szóval fejezzük ki az elkövetett bűnt, amint **Mózes** cselekedte az aranyborjúnál, midőn így szólt: **„Oh nagy bűnt követett el a nép, aranyborjút készített magának!”**

4. §. A megtéréshez tartozik az is, hogy a bűnös könnyörgéssel és könnyekkel forduljon a **Teremtőhöz**. Minden tehetségével jót tegyen és minden emberi képességével távolodjon a bűnös úttól. Még a nevét is változtassa meg, mintha nem is az lenne, aki a bűn elkövetésére vetemedett. – Nevével együtt a magatartása, minden emberi megnyilatkozása is változzék meg, jobbra, nemesebbre, helyesebbre. Még a lakóhelyéről is távozzon el, mert a száműzetés alázatosságra, szerénységre készítet, ami bűnengeszteléshez vezet.

5. §. A megtérő dicséretére válik, ha a nyilvánosság előtt tesz bűnvallomást, ha mások előtt is feltárja a felebarátjával szemben elkövetett sérelmeket és bűnöket és így szól: **„Vétkeztem X.Y. ellen, ezt és ezt követtem el és most őszintén megbánom és sajnálom.”** Aki pedig vélt büszkeségből nem tárja fel bűnét, hanem azt elpalástolni igyekszik, bűnbánása nem lehet teljes. **„Aki bűnét eltakarja, nem boldogul soha”**. A nyilvánosságra hozatal csak a felebarátunkkal szemben elkövetett bűnöknél kívánatos. Ha Isten ellen vétünk, akkor nincs erre szükség, az még kérdésnek és arcátlanságnak is minősül. Az **Isten** ellen való megtérésünknél csak a bűn halk elmondására van szükség. Halkan soroljuk fel bűneinket, hogy senki ember ne hallja, mert a tudat, hogy senki sem tud bűneinkről, jót tesz. **„Boldog, aki bűnét magában hordozza és (mások előtt) eltakarja”**.

6. §. Bár minden idő alkalmas a megtérésre és könnyörgésre, a **tíz bűnbánó nap** mégis a legalkalmasabb erre. **Isten** ekkor fogadja a legszívesebben a megtérni akarót, amint a próféta mondja: **„Keresétek az Örökkévalót (abban az időben), amikor számotokra (a leginkább) megtalálható.”** (Vagyis: a **10 bűnbánónapon**). Ez csak az egyénre vonatkozik. A közösség, ha bármikor megtér és egész szívéből **Istenhez** fordul – meghallgatják, amint azt megírták: **„Ki olyan, mint az Örökkévaló, bármikor Hozzá kiáltunk!?”**

7. §. Jom Kipur a megtérés napja, úgy az egyén, mint a közösség számára. Ez a nap nyújtja az engesztelés utolsó lehetőségét, ezért teszünk akkor bűnvallomást, ezért igyekszünk akkor megtérni. A bűnvallomást a nap előestéjén, vagyis az ünnep előtti délutánon az **„elválasztó lakoma”** előtt esz-közöljük. Ez a korai bűnvallomás abból az aggodalomból történik, hogy netán baj érhetne lakoma közben, ami miatt nem érhetnénk el a **jom-kipuri** engesztelés lehetőségét.

Folytatjuk...

NAGYFUVAROS UTCAI TEMPLOM IMAREND 2025. JANUÁR 1. – 31. KÖZÖTT

TÉVÉT					
	1.	1.	szerda	HANUKA 7. ÚJHOLD 2.	8,00 16,00
	2.	2.	csütörtök	HANUKA 8.	7,00 16,00
	3.	3.	péntek	₪ 15,47	7,00 16,00
	4.	4.	szombat	VÁJIGÁS vége: 16,59	8,00 15,45
	5.	5.	vasárnap		8,00 16,00
	6.	6.	hétfő		7,00 16,00
	7.	7.	kedd		7,00 16,00
	8.	8.	szerda		7,00 16,00
	9.	9.	csütörtök		7,00 16,00
	10.	10.	péntek	Tévét 10. Böjtnap, vége: 16,48 ₪ 15,55	7,00 16,00
	11.	11.	szombat	VÁJICHI vége: 17,06	8,00 15,45
	12.	12.	vasárnap		8,00 16,00
	13.	13.	hétfő		7,00 16,00
	14.	14.	kedd		7,00 16,00
	15.	15.	szerda		7,00 16,00
	16.	16.	csütörtök		7,00 16,00
	17.	17.	péntek	₪ 16,04	7,00 16,00
	18.	18.	szombat	SMOT vége: 17,15	8,00 16,00
	19.	19.	vasárnap		8,00 16,00
	20.	20.	hétfő		7,00 16,00
	21.	21.	kedd		7,00 16,00
	22.	22.	szerda		7,00 16,00
	23.	23.	csütörtök		7,00 16,00
	24.	24.	péntek	₪ 16,14	7,00 16,15
	25.	25.	szombat	VÁÉRÁ vége: 17,24 ÚJHOLD HIRDETÉS	8,00 16,00
	26.	26.	vasárnap		8,00 16,15
	27.	27.	hétfő		7,00 16,15
	28.	28.	kedd		7,00 16,15
	29.	29.	szerda	JAJM KIPPUR KOTAJN	7,00 16,15
SVÁT	1.	30.	csütörtök	ÚJHOLD	7,00 16,15
	2.	31.	péntek	₪ 16,25	7,00 16,30

Ismeretlen zsidók nyomában CXII. Leitner Mária

Leitner Mária (Varasd, 1892. január 19. – Marseille/Belgrád, 1942. március 14.) német nyelvű magyar író és újságíró volt. A "titkos tudósítások" úttörőjeként emlékeznek rá. Testvére, Lékai János (1895–1925) magyar író, újságíró, lapszerkesztő, politikus, publicista volt.

Kétnyelvű zsidó családból származott. Szülei három feljegyzett gyermeke közül a legidősebbként született 1892. január 19-én Varasdon, a mai Horvátországban. Édesapja, Leitner Leopold egy kis építőipari vállalkozást vezetett. 1896-ban a család Budapestre költözött, ahol felnőtt, és 1902–1910 között a "Királyi Felsőbb Leányiskolába" járt. Valószínűleg itt tanulta meg mind az angol, mind a francia nyelvet. Ezután művészettörténetet tanult Bécsben és Berlinben, majd Paul Casirer berlini galériájában töltött szakmai gyakorlatot, amelynek eredményeként németre fordította William Hogarth "Aufzeichnungen" című művét.

1913-tól Az Est című újságnál dolgozott. A háború kitörése után, 1914 nyarán riporterként dolgozott – egy időben Stockholmból tudósított a budapesti lapoknak. 1920-ban baloldali antimilitarista tevékenysége miatt Magyarországról Németországba menekült. 1920-ban Németországban különböző újságoknak írt, az Ullstein kiadónak pedig könyvkritikákat. Hotel Amerika című könyvében a szegény Amerikát írja le belülről. Ennek következtében luxusszállodákban takarítónőként alkalmazták. Munkássága így kapcsolódott a weimari köztársaságban divatos Neue Sachlichkeit (Új tárgyilagosság) irodalmi áramlatához.

1933-ban, a nácik hatalomra kerülése után a zsidó származású, forradalmár emigrált Németországból és száműzetésbe vonult. Műveit a náci Németországban betiltották. Megélhetését a Moszkvában kiadott *Das Wort* című náciellenes folyóiratba írt írásaival kereste. 1940-ben Franciaországban tartózkodott, és számos németországi száműzötthez hasonlóan őt is a gursi internálótáborba internálták. Sikerült megszöknie, de Franciaországot nem hagyhatta el. Halálának körülményei tisztázatlanok. 1940. júliusában írt Hubertusnak, Löwenstein-Wertheim-Freudenberg hercegének, a Német Kulturális Szabadság Amerikai Céhének alapítójának. Összesen már legalább 12 levelet írt a céhnek 1938–1941 között, amelyben segítséget kért: a leveleket a céh a "Német száműzöttek archívumában" őrizte meg. 1938-ban ez az utolsó kétségbeesett segítségkérés Leitner utolsó ismert írása. Utoljára azonban 1941. elején látta őt utoljára Marseille-ben Anna Seghers és Alexander Abusch. Lehet, hogy száműzetésben halt meg: az egyik forrás szerint éhen halt Marseilleben, elszigetelten. Egy másik szerint egyike volt a sok németországi zsidó politikai száműzöttnak, akik nem kaptak kiutazási vízumot a francia hatóságoktól, ezért összegyűjtötték és németországi koncentrációs táborokba deportálták, ahol sokukat megölték.

Forrás: (wikipedia)

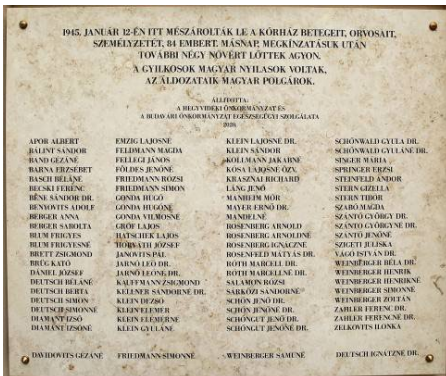
Dr. Goldberger Tamás: 80 éve történt

XLII. rész

1945. január 11.

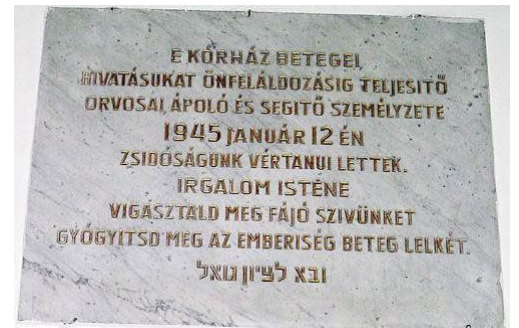
1945. január 11. Kun András páter nyilas különítménye megtámadta a Maros utcai zsidó kórházat (a Budai Izraelita Szentegylet Gyógyintézete vöröskeresztes men-levél (Schutzpass) alatt működött itt, de az orvosok menedéket adtak a bujkálók-

nak is), a betegeket kirángatták az ágyakból, és a földön rugdosták, a járni nem tudókat azonnal lelőtték, a többieket csak azután, miután megásatták velük a sírgödört. Egy ápolónő tudott csak elmenekülni, aki kimászott a tömegsírból. A vérengzésnek - **Ék Sándornak**, a **szovjet csapatokkal** hazatérő sajtótisztnek köszönhetően - nagy volt a visszhangja. **Ék az exhumálást úgy fényképezte a Mafirt fotóriportereivel (1945 áprilisában), hogy az összefogdosott XII. kerületi nyilasokkal végigné-**

zette a holttestek azonosítását. A tömegsírok feltárásáról filmfelvétel és több száz fotó tanúskodik. A megölt 92 áldozatra ma emléktábla figyelmeztet az épületben. A házban orvosi rendelő működik.

Raoul Wallenberg és sofőrje, Langfelder Vilmos az Ocskay László honvéd százados tulajdonában lévő Benczúr utca 16. alatt lévő házba érkezett. Januárban Wallenberg már naponta változtatta lakását a nyilasok és a németek fenyegetései miatt. A Városligethez közel lévő házba azért ment, mert remélte, a szovjet csapatok ide hamar megérkeznek. Nagy terveket fűzött a szovjet katonai hatóságokkal való kapcsolatfelvételhez, remélte, hogy az új magyar kormánnyal is érintkezésbe léphet, és segíthet az ország újjáépítésében. Később, január 13-án a Nemzetközi Vöröskereszt irodáját a Benczur utcában egy szovjet őrnagy által vezetett csapat foglalta el. Az őrnagy, kölcsönös bemutatkozást követően, nagyon udvariasan magával vitte Roaul Wallenberget. A szemtanúk szerint Wallenberg saját akaratából követte. Ezt később megerősítette a Vörös Hadsereg 30-as hadtestének parancsnoksága is. Egy szovjet haditudósító szavai a budapesti utcai harcokról: "Borzalmas csata, Sztálingrad óta páratlan. Minden házáért, szinte minden szobáért harc folyik. Az utcákat, a tereket, a házak kertjeit holtak borítják... Az egész várost a por és hamu fátyola takarja."

Köszönjük az összeállítást Dr. Goldberger Tamás úrnak!

Heti Jahrzeit:

Rabbi Avraham Moshe Hillel

Abraham Moshe Hillel rabbi (1820-1920) 1884, 1886-1889 és 1911-1915 között Bagdad főrabbija volt. Abdallah Somekh rabbi tanítványa volt.

Avraham Hillel 1880-ban született - apja, Moshe Hillel és nagyapja, Ezékiel Hillel szintén bölcs rabbik voltak. Testvére, Meir Moshe Hillel szintén a babiloni közösség rabbija volt.

Feleségül vette Rebekka Leát, tőle 5 fia és 5 lánya született. Egyik rokona Shlomo Hillel, aki a Knesszet elnöke és az izraeli kormány minisztere volt. Egyik dédunokája Ya'akov Moshe Hillel rabbi, aki a jeruzsálemi Ahavat Shalom jesiva vezetője.

Abdullah Somekh rabbi nagy tanítványai közé tartozik, és még a hét bagdadi bölcs aláírásával is szerepel, aki hozzájárulását adta „Rabbi Zevhi Tzedek” című könyvéhez. Amikor a Beit Zelacha Midrash sok tanulóval bővült, Abdullah Somekh rabbit nevezték ki a Beit Midrash alatt működő egyik jesiva vezetőjévé.

Az 1868-as évben - alapított Bagdadban „megfigyelő társaság”, mint a testület felelős a jólét és a közösség a közösség, ebben a társaságban volt több mint 200 méltóságok a közösség bölcsessége és tapasztalata, és a vezetés alatt a társaság állt mintegy 10 ember évente választották, hogy meghatározza a szabályokat Rabbi Avraham Hillel választották a vezetők között a „megfigyelő társaság”, és minden önkéntes kivétel nélkül kellett fizetnie ugyanazt a tagsági díjat, és megengedték, hogy adományozni további összegeket, akik közül sokan voltak önkéntesek, hogy segítsék a testük vagy az alapok megvalósítani a közhasznú. A 19. század közepén a zsidóságban véget értek a babiloni elnöki uralom napjai, és megkezdődött a „basi bölcs” címet viselő főrabbi ideje. Ez az intézmény Bagdadban 1849-től 1932-ig - nyolcvanhárom évig - létezett. Ezt a szerepet a török kormány határozta meg a fővárosi Bashi bölcs ajánlása alapján, amelyet a bagdadi közösség tudósai és vezetői általában figyelembe vettek. A basi bölcs szerepét a következőképpen írják le:

„Aszerint, hogy a gyülekezet minden ügye kimegy és jön, mind az ember és barátja közötti ügyekben, mind a vallási ügyekben. Ő lesz az ő tanúja itt a földi lelkészekkel együtt mindenben, ami szükséges, és be kell szednie az adókat, amelyeket a gyülekezet még nem fizetett be. Az ő beleegyezése nélkül semmit sem tehet. A három dayanimnak csak egy ítéletet kell hoznia, bár megbüntetni egy embert, az Ásinak okos dolog, ő a főrabbi és az első rabbi a városban.

Avraham Hillel rabbi három egymást követő időszakban bölcs (hahám) szerepet töltött be a bagdadi és babilóniai zsidók basijaiban. Az (1884) évben, az (1886-1889) és az (1911-1914) évek között. Más szóval, még idős korában is kinevezték főrabbinak.

Forrás: (tzadikim)

RECEPT-TÁR

Fetás töltött padlizsán

Egy igazán fullos vege főfogás, aminek az elkészítése nem igényel nagy tudományt. Szuper krémes, szuper sajtos.

Hozzávalók: 1 adag

- 2 db padlizsán (300-350 g/db)
- 1 ek étolaj
- só, bors
- 2 ek étolaj
- 300 g csiperkegomba
- 2 gerezd fokhagyma
- 7 db zsályalevél
- ½ csokor petrezselyem
- 200 g feta
- só, bors
- ½ csokor petrezselyem

Elkészítés:

A padlizsánokból levágunk kb. 1 cm-t, úgymond talpat vágunk nekik, hogy megálljanak és ne dőljenek el sütés közben. Majd a vele szemben lévő feléből egy kicsit vastagabb darabot vágunk le. Ennél a vágásnál bevagdossuk átlósan a padlizsánhúst, meglocsoljuk olajjal, sózzuk és borsozzuk. Sütőpapírral bélelt tepsibe pakoljuk, és 180 fokra előmelegített sütőben 35 percig sütjük.

Közben egy serpenyőben olajon lepirítjuk a felcikkezett gombát, majd hozzáadjuk a felaprított fokhagymagerezdeket is. Mikor lepirult, egy tálba rakjuk felhasználásig.

Felaprítjuk a zsályát és petrezselymet is. A padlizsánokat kivesszük a sütőből, és egy kanállal kikaparjuk a húsát, de úgy, hogy azért maradjon is benne egy kevés, hogy legyen tartása a padlizsánnak. A kikapart padlizsánhúst egy aprítógépbe dobjuk, hozzáadjuk a gomba felét és a felaprított fűszernövényeket, 120 gramm feta sajtot, sót és borsot, majd krémesre turmixoljuk. Ebbe a krémbe forgatjuk a maradék pirított gombát, és ezt a masszát beletöltjük a padlizsánokba. A tetejüket megszórjuk a maradék morzsolt feta sajttal, és visszadobjuk a 180 fokos sütőbe további 15 percre. Sütés után megszórjuk frissen aprított petrezselyemmel. Tálalhatjuk bármilyen körettel; rizzsel, burgonyapürével vagy egy kiadósabb salátával.

Forrás: (streetkitchen)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ב

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

K	A POÉN 1. RÉSZÉ	FEKVŐ-HELYET MEGVET	MÉTER, RÖVIDEN	MOST, A KÖZEPÉNI!	NAGYON APRÓRA ZÚZ ATTAK	M	A PARKOLÓ JELE HAMIS DRÁGAKÓ							
BOLDOG, ÖNFELEDT														
ODAÉG, A SZÉLEINI! AZ EGYIK SZÜLŐ			NYÁRI RÖVID-NADRÁG LENTI											
				ÉRTE-SÜLÉS ELLEN-ŐRIZ										
AMPER, RÖVIDEN KUTYA-FAJTA														
DARABOS GYŰ-MÓLCSÍZ						KETTŐSI TÍZSZER SZÁZ			ORVOS-SÁG	FÉKE-VEZ-TETTEN DŰHÖS	PERBEN ALLI	UGYANI KERTI TALAJT FORGAT		RESTELL A POÉN 2. RÉSZÉ
MÁLTAI AUTÓK JELZÉSE		AZONOS BETŰK REPŰLJ, MADÁRI			ZENEI FÉLHANG VALAKI FELE				NŐI NÉV HALK ZAJ					
HIHETŐ RÉSZLETI PIACRA VISZ			ZÓRRENŐ (FALEVÉL) MÉR-LEGEL									IRÁNI URALKO-DÓ VOLT SZÍNŰLTIG		
				A RÉNIUM VEGYJELE BORÍTÓ			LUSTA, HENYE TÍZES CSOPORT						TÁLTOS ... IN HUNGARY	
FÉL ÁRI ÁLNOK								KATONAI PARÁDÉ ÉNEK						
TER-MÉSZET-FŐLÖTTI LÉNY						ERŐSÍTI A TESTÉT CERUZA, RÉGISEN				LÉTRA VÉGEI BÁRGYŰ			RÓMAI 1000-ES NEVEL, TANÍT	
A TÖB-BES SZÁM JELE		FÉNYTAN ÉLETFEL-TÉTEL							A SZOBÁ-BA HAJÍT CSAPA-DÉKVÍZ					
FIALÓ KIKÖTŐ-HID					MEG-TALÁL MINTA-DARAB						AGRÁR-ESZKÖZ HOZZÁ-NYÚL			
				LEHE-TŐSÉG, ALKALOM CSEN				MI TÖBBI! CIPŐT TISZTÍT					NÉMÁN TŰRŐI VÉSZ-JELZÉS	
SIEMENS, RÖVIDEN HITELES MÉRTÉK							KAVICS IDŐ, ANGOLUL							
TÖTRÉSZ					TELEFON, RÖVIDEN BÖRTÖN-LAKÓ					TÖLTÖTT TÉSZTA RIPORT ELEJEI				
FAL-DARABI PORTÉKÁT CÍMKÉZ			KŰL-TERÜLET BELŐL TISZTAI										KÖZÉPEN ODATŰZI	!?
				SELYEM-SZÖVET DEHOGY!					SZÓLÓ-KACSA ENERGIA, RÖVIDEN					A KÓRHÁZ JELE
KÁDBAN VANI	A									KÖLTŐ, MŰFOR-DÍTÓ (ÁRPÁD)				

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!
TALMUD TORA Alapítvány számlaszáma: 11705008-20413002-0000000

IMAI DŐK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2025. Jan. 17. – 2025. Jan. 24.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
17. péntek	7:00	16:00
18. szombat	8:00	16:00
19. vasárnap	8:00	16:00
20. hétfő	7:00	16:00
21. kedd	7:00	16:00
22. szerda	7:00	16:00
23. csütörtök	7:00	16:00
24. péntek	7:00	16:15

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
17. péntek	16:04	18. szombat	17:15
24. péntek	16:14	25. szombat	17:24

Poén sarok

A rendőr fia áll a térkép előtt, és kérdezi az apját:

- Apu, hol van az Alpok?

Mire a rendőr:

- Kérdezd meg anyádat, ő rak el mindig mindent...

A 613 PARANCSOLAT

XXX.

Tiltó Micva

Nem leborulni a bálvány előtt

„Ne borulj le előttük”

(2Mózes 20:4)

Mester György alelnök úr tartott Jahrzeitot elhunyt rokona Katics Klára emlékére. A reggeli ima befejeztével tikunon látta vendégül a megjelenteket.

Smulovics István úr és felesége visszaérkezett Amerikából, ahol családi látogatáson vettek részt hosszabb ideig.

Shmuel Oirechman rabbi úr visszajött izraeli látogatása után és hozott a közösségnek egy „Sliách Ciburt” azaz egy előimádkozói imakönyvet. Köszönjük az adományt és Skajach érte.

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kilélek tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt január 22.-én, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuvaros utcai Templomkörzet

Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084

Nagy Fuvaros utca 4.

Tel: 334 27 31

Email: nagyfuvaros@gmail.com

<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felelős kiadó: Streit Sándor

Szerkesztő: Streit Gábor

Technikai asszisztens: Andrassy Béla